

Internasjonal uttalelse om:

Rasisme

Rasisme er oppfatningen om at raser har egenartede karakteristikk bestemt av arvelige faktorer og at dette gir noen raser en iboende overlegenhet over andre. «Rasisme» kan også vise til politiske eller sosiale systemer som bygger på denne oppfatningen. ¹ Bruken av raseterminologi er i seg selv omstridt, men brukes som regel om en bestemt gruppe som har felles etnisitet, nasjonalt opphav, avstamning og/eller hudfarge. Frelsesarmeen fordømmer rasisme i alle former.

Rasisme er grunnleggende uforenlig med den kristne overbevisningen om at alle mennesker er skapt i Guds bilde og har samme verdi. Frelsesarmeen mener at verden berikes av et mangfold av kulturer og etnisiteter.

Frelsesarmeen har en sterk overbevisning om at rasisme står i motsetning til Guds hensikt med menneskeheten, men likevel erkjenner vi at tendensen til rasisme finnes i alle mennesker og alle samfunn. Rasediskriminering finnes i mange former, inkludert de som tar utgangspunkt i stamme (tribalisme)², kaste³ eller etnisitet (etnosentrisme)⁴. Rasisme er ikke bare resultatet av individuelle holdninger, men kan også forfektes av sosiale strukturer og systemer. Noen ganger er rasisme åpenlys og målrettet, men ofte er den ikke det.

Selv om mange salvasjonister har stått bestemt og modig opp mot rasisme, erkjenner og beklager Frelsesarmeen at salvasjonister noen ganger har tatt del i den synden rasisme er og latt seg prege av det økonomiske, organisatoriske og sosiale presset som gjennomsyrer rasisme. Frelsesarmeen forplikter seg til å bekjempe rasisme overalt den erfares og vil gi uttrykk for vår motstand i samfunnet uansett hvor vi møter den.

I det vi ber om at Guds vilje skal skje på jorden som i himmelen, vil Frelsesarmeen arbeide for en verden der alle mennesker er akseptert, elsket og verdsatte.

Bakgrunn og kontekst

Rangering og diskriminering er gjenkjennelige trekk hos mange samfunn gjennom historien. Likevel har ideen om rase definert som forskjeller i nedarvede karaktertrekk som hudfarge ikke oppstått før i de siste århundrene⁵.

¹ *Collins English Dictionary* – Complete and Unabridged, 12th Edition 2014; Oxford English Dictionaries, en.oxforddictionaries.com/definition/racism; *Merriam-Webster Dictionary*, www.merriam-webster.com/dictionary/racism.

² Tribalism (eng): Favorisering av medlemmer av én stamme eller annen sosial gruppe, spesielt når det blandes med negative følelser mot mennesker utenfor gruppen.

³ Castism (eng): Fordommer eller diskriminering på grunn av kaste, opprinnelse i India.

⁴ Ethnocentrism (eng): Troen på iboende overlegenhet i en nasjon, kultur eller gruppe der en selv hører til, ofte sammen med følelsen av å mislike andre grupper. (*Collins English Dictionary* - <https://www.collinsdictionary.com/us/dictionary/english/ethnocentrism>)

⁵ George M. Fredrickson, *The Historical Origins and Development of Racism* http://www.pbs.org/race/000_About/002_04-background-02-01.htm. See also, 'Race' in *New Dictionary of Christian Ethics and Pastoral Theology*, eds, David J. Atkinson, David F. Field, Arthur Holmes and Oliver O'Donovan. Downers Grove: IVP 1995.

Raseideen har blitt brukt til å rettferdiggjøre både diskriminering og mord i politikk og praksis. Vitenskapen viser oss imidlertid at det ikke finnes noe støtte for å hevde at det finnes biologisk forskjellige menneskelige raser. Det er mye mer genetisk variasjon innenfor hver såkalt rase enn det er mellom dem.⁶

Rasisme blir synlig i tendensen til å bruke stereotypier og marginalisere hele grupper av en befolkning som blir sett på som underlegne, eller i noen tilfeller, en trussel. Rasisme har mange uttrykksformer, inkludert åpenlyst hat, likegyldighet eller mangel på medfølelse. Rasisme fører til at folk mister muligheten full deltakelse og opplevd fremgang i mange deler av samfunnet. Raseoppdeling kan være skjult, men fremdeles en del av det institusjonelle i etnosentriske, klasse-, kolonialistiske eller fremmedfiendtlige systemer. I mange deler av verden fører rasisme fremdeles til at folk nektes tilgang til inntekt, helsetjenester, rettssystemet, bolig, utdanning, menneskerettigheter og allmenn sikkerhet. For mange mennesker har tiår med rasistiske strukturer og fordommer ført til ulemper som har virkning i flere generasjoner. Dette kan være så inngrodd i samfunnssystemer og kultur at folk uforvarende bidrar til fortsatt rasedeling.

Selv om de mest åpenbare utslagene av fordommer på grunn av rase ofte er lett å identifisere, finnes det skjulte former det kreves mer for å gjenkjenne. Arbeidet mot rasisme innebærer initiativer på områder som lover, systemer, organisatoriske strukturer og en ekte endring i holdningen og oppførselen til den enkelte.

Begrunnelse for Frelsesarmeens standpunkt:

Skriften viser at Gud verdsetter og elsker hele den familien som alle mennesker er en del av⁷. Menneskeheten er skapt i Guds bilde⁸, og Gud har slik i hvert menneske satt et guddommelig avtrykk⁹. «Av et menneske har han skapt alle folkeslag»¹⁰. Selv om hvert menneske er merket av synd¹¹ vil Gud at alle mennesker skal bli frelst¹². Gud er ikke partisk¹³.

Tanken om at Israelsfolket er Guds utvalgte folk er viktig i bibelen, men er også en forståelse som altfor ofte har blitt misbrukt. Skriften slår fast at Israel var utvalgt av Gud, ikke fordi de var gitt en nedarvet overlegent i forhold til andre¹⁴, men for å være et lys for hele menneskeheten og et folk som verdens frelser skulle komme fra¹⁵.

Jesus måtte trosse det første århundrets oppfatning som sa at jøder ikke hadde noe til felles med samaritanene¹⁶ og konfrontere det at datidens jøder så ned på kanaanittene¹⁷. Etter oppstandelsen gir Jesus etterfølgerne sine oppdraget om å gjøre alle folkeslag til disipler¹⁸. Han lover også at Den hellige ånd vil sette dem i stand til å være «vitner i Jerusalem og hele Judea, i Samaria og helt til jordens ende»¹⁹.

Dette forsterkes tydelig da Den hellige ånd blir gitt på pinsedagen. Femten forskjellige etnisiteter og regioner listes opp i teksten fra Apostlenes gjerninger. Hver enkelt hører Guds storverk erklært på sitt eget språk²⁰.

⁶ F.eks: Long JC, Kittles RA. (2003). Human genetic diversity and the nonexistence of biological races. *Hum Biol.* 75(4):449-71.; Alan R. Templeton. (2013). Biological Races in Humans. *Stud Hist Philos Biol Biomed Sci.* 44(3): 262–271.; Bamshad MJ, Olson SE. (2003). Does race exist? *Scientific American.* 289(6): 78-65.

⁷ Efeserne 3,14-15

⁸ 1. Mosebok 1,27

⁹ 1. Mosebok 9,6

¹⁰ Apg. 17,26

¹¹ Romerne 3,23

¹² 2. Peter 3,9

¹³ 1. Peter 1,17; Apg. 10,34

¹⁴ 5. Mosebok 7,7

¹⁵ 1. Mosebok12,3; Jesaja 49,6

¹⁶ Johannes 4

¹⁷ Matteus 15, 21-18

¹⁸ Matteus 28,19

¹⁹ Apg. 1,8

²⁰ Apg. 2

Imidlertid, som Peters møte med Kornelius²¹ og Paulus' møte med rådet i Jerusalem²² viser, kjempet den tidlige kirken med å godta at det gode budskapet fra Gud virkelig gjaldt alle. Likevel er Skriften ikke til å misforstå: «Her er ikke jøde eller greker, her er ikke slave eller fri, her er ikke mann og kvinne. Dere er alle én i Kristus Jesus»²³. Ordene «én i Kristus Jesus» etablerer en ny identitet i Kristus, som ikke er utfra kjønn, klasse eller etnisitet.

Bibelens åpenbaring av den himmelske nye Jerusalem er gjennomgripende i etnisk mangfoldighet. Johannes skriver: «Deretter så jeg en skare så stor at ingen kunne telle den, av alle nasjoner og stammer, folk og tungemål. De sto foran tronen og Lammet, kledd i hvite kapper, med palmegreiner i hendene»²⁴.

Praktiske konsekvenser:

At Guds kjærlighet er universell slås tydelig fast i bibelen, og må virkeliggjøres i menneskers hverdagsliv²⁵. Rasisme er en urett som må kjempes mot, og som oppfordrer til sann erkjennelse, korreksjon og forsoning på organisatorisk, individuelt og samfunnsnivå.

Konsekvens på organisatorisk nivå:

Frelsesarmeen forplikter seg til likestilling, avviser diskriminering og bekrefter rasemangfold. Sorg, anger og omvendelse er nødvendig der fortidens svakheter og feil har etterlatt seg en negativ arv. Vi erkjenner at salvasjonister til tider har tilpasset seg etter økonomisk, politisk, sosialt og internt press som opprettholder rasisme.

- Frelsesarmeen skal skape og oppmuntre tiltak som utfordrer og bekjemper rasisme der det finnes
- Frelsesarmeen skal alltid være våkne og på vakt mot at rasisme får infiltrere organisasjonen
- Frelsesarmeen erkjenner viktigheten av robuste systemer for å rapportere og diskutere rasisme uten frykt, og vil bestrebe seg på å gi dem.
- Frelsesarmeen skal fortsette arbeide med å sørge for etnisk mangfold i internasjonal og territorial ledelse.
- Frelsesarmeen skal fremme verdien av etnisk mangfold og inkludering i alle uttrykk av Frelsesarmeens liv, inkludert å prioritere ressurser for utdanning og utvikling av alt personell.
- Frelsesarmeen skal regelmessig gjennomgå investeringene sine for å forsikre seg om at de er i samsvar med de verdier og den tro vi forkynner.

Konsekvens på individuelt nivå:

- Salvasjonister forventes å handle aktivt og personlig mot rasisme, motivert av sin lydighet mot Jesu eksempel og sin respekt for Guds bilde i ethvert menneske.
- Salvasjonister forventes å prøve å påvirke holdningene til andre gjennom tydelig å ta avstand fra rasistiske stereotyper, fornærmelser og vitser.
- Salvasjonister bør oppdra sine familier til å sette pris på et mangfold av kulturer og etnisiteter.
- Salvasjonister oppmuntres til å arbeide sammen med andre for å oppnå rettferdighet for ofre for rasisme.

Konsekvens på samfunnsnivå:

Frelsesarmeen vil prøve å påvirke regjeringer, forretningslivet, det sivile samfunn og andre tros- og livssynssamfunn for å:

²¹ Apg 10

²² Apg. 15

²³ Galaterne 3,28; jf Kolosserne 3,11; Efeserne 2,14

²⁴ Åpenbaringen 7,9

²⁵ 1 Johannes 4,20

- Arbeide mot mål for rase- og økonomisk rettferdighet. Dette bør inkludere innsats for å oppnå rettferdige arbeidsforhold, trygg og sikker bolig, utdanningsmuligheter som forbedrer livet og tilgjengelige helsetilbud for alle uavhengig av etnisitet.
- Være oppmerksom på ansvaret den har for å fremme raserettferdighet og etnisk mangfold i privat og offentlig sektor.
- Unngå og motstå talemåter som kan bidra til etniske stereotyper.
- Oppmuntre alle mennesker – spesielt ledere i samfunnet – til å erkjenne de negative resultatene av rasisme i samfunnet og forplikte seg til å bli kvitt denne urettferdigheten i verden.

Godkjent av generalen, oktober 2017

Standpunktet som uttrykkes i denne internasjonale uttalelsen er den offisielle posisjonen til Frelsesarmeen om dette temaet, og skal ikke forandres eller tilpasses på noen måte uten entydig skriftlig tillatelse fra det internasjonale hovedkvarteret.